Taxeringsintendents besvär hos prövningsnämnd

Ett spörsmål som tidigare saknat aktualitet har föranletts av 1956 års TF. I andra stycket 76 § stadgas att TI äger anföra besvär intill utgången av april månad efter taxeringsåret. Under förarbetena uttalades olika meningar rörande TI:s besvärsrätt etc., men i detta sammanhang torde det vara tillfyllest att erinra om vad departementschefen och bevillningsutskottet anförde beträffande den avsedda innebörden av det citerade stadgandet. I prop. nr 150/1956 s. 311 anförde departementschefen beträffande stadgandets innebörd.

"I och för sig torde av denna (författningstexten) endast följa att den beloppsmässiga ramen för intendentens talan skall angivas. Att jämväl grunderna för besvärstalan redovisas bör dock enligt min mening eftersträvas. Detta får i allmänhet anses höra till god ordning och kan även vara en förutsättning för att prövningsnämnden skall få erforderlig tid till förfogande för målens prövning. Men jag anser i likhet med de sakkunniga att någon förbindande bestämmelse härom ej bör meddelas."

Bevillningsutskottet yttrade i denna del (bet. nr 56/1956, s. 118).

"Kungl. Maj:ts förslag innefattar ett uttryckligt avståndstagande från systemet med reservationsbesär. Den bestämmelse i nuvarande taxeringsförordning som åt taxeringsintendenten inrymmer befogenhet att anföra

---

I fråga om avsättnnigar till pensionsstiftelser (pensionsfond) gälla bestämmelserna i § 44, första stycket, litt k. landsskattelagen (§ 38 stadsskattelagen), vilka tillkommo genom lag år 1952. För att avdrag för avsättningar skall kunna medgivas kräves, att någon av tre olika former för pensioner till anställda använts, nämligen antingen försäkring i bolag, som har tillstånd att driva livförsäkringsrörelse i Norge ("Bedriftspensjonsforsikring etter skatteloven") eller pensionsstiftelse uppbyggd enligt försäkringstekniska grunder, vilken godkänts av socialdepartementet ("Bedriftspensjonskasse etter skatteloven") eller slutligen pensionsstiftelse som godkänts av socialdepartementet ("Bedriftspensjonsfond etter skatteloven"). Vidare finnas åtskilliga andra villkor för avdragsrätt, t. ex. att medlen icke användas av företaget för andra ändamål än pensioner samt att de stipulerade pensionerna icke överstiga dem, som äro fastställda i Statens pensionskassa.

Slutligen kan nämnas, att man hos oss som bekant för någon tid sedan framlagt förslag om viss resultatsutjämning mellan olika beskattningsår. Sådan utjämning har funnits i Norge under ganska lång tid. Bestämmelser härom återfinnas i § 53 landsskattelagen (§ 45 stadsskattelagen) och gå i huvudsak ut på att en skattskyldig vid beräkning av inkomst av näring (alltså ej blott av rörelse utan även av ex. jordbruk och fiske men däremot ej av skogsbruk) kan yrka avdrag för underskott, som uppkommit i näringen under något eller några av de tio föregående åren.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-30 15:52:54

sådana besvär saknar motsvarighet i förslaget. Emellertid finner utskottet i likhet med departementschefen, att strängare bestämmelser icke bör gälla för taxeringsintendenten än för den skattskyldige i fråga om skyldigheten att precisera sin talan före besvärstidens utgång. Av författningstexten framgår emellertid, såsom påpekats i propositionen, att den beloppsmässiga ramen för intendentens talan skall angivas i besvärsskriften. Utskottet vill understryka angelägenheten av att grunderna för besvärstalan normalt redovisas i besvärsskriften."

Det vore av stort intresse om en *diskussion* kunde belysa stadgandet och dess praktiska tillämpning. Här skall endast anföras några allmänna synpunkter.

Tolkning av processuella föreskrifter bör ske med beaktande av dessas ändamål och funktionella uppgift. Med andra ord den strikta tolkning som bör iakttagas i fråga om skattskyldighetens resp. skattepliktens omfattning har icke tillämpning beträffande regler angående förfarandet. Ändamålssynpunkten tillåtes här tränga i förgrunden på ett helt annat sätt. Emellertid ges alltid även här en gräns inom vilken tolkningen måste hållas. Hur den gränsen skall linjeras upp är ett generellt problem för tolkning av processuella bestämmelser. Parternas berättigade rättsskyddsintresse skall ange denna yttersta gräns.

Enighet torde råda därom att reservationsbesvär av gammal modell icke är tillåtet.

Både departementschef och bevillningsutskott har framhållit att "den beloppsmässiga ramen för intendentens talan skall angivas". Härmed avses givetvis icke att godtaga grovt tillyxade belopp eller i övrigt orealistiska beloppsangivelser. En sådan metod strider mot stadgandet och mot det gjorda avståndstagandet från den gamla typen av reservationsbesvär. Tolkningsproblemet torde ej heller vara koncentrerat till denna fråga.

Grunden för yrkandet bör enligt utskottets mening normalt redovisas i besvärsskriften. Vid bedömandet av denna sida av problemet synes avgörande vikt böra fästas vid följande förhållanden. TI:s besvärsrätt till prövningsnämnd är obegränsad, varför åtskilliga situationer kan tänkas där TI drager upp en helt ny fråga. Vidare skulle kommunikationsprincipen helt ställas åt sidan om PN:s kansli icke hinner lämna skattskyldig tillfälle till yttrande över TI:s besvär eller den skattskyldige gives alltför kort tid härför etc. etc. PN äger vidare enligt 112 § TF förelägga klagande att fullständiga besvärsskrift. Otjänliga besvärsskrifter behöver ej sakbehandlas av PN utan kan avvisas.

I de fall TI:s yrkande avser visst bestämt belopp i den skattskyldiges deklaration innebär det icke någon svårighet för TI att samtidigt angiva grunden för sin talan. Skyldighet föreligger i detta fall för TI att ange grunden. Även i andra fall då tvistemålet är utrett saknas anledning för PN att godkänna annat än besvär med angivet belopp och grund för yrkandet. Uppenbart är ock att PN icke kan kommunicera en besvärsskrift, som endast innehåller ett beloppsmässigt fixerat yrkande. TI skulle sålunda föreläggas att närmare precisera sin talan inom viss kortare tid, så tillmätt att principerna för förfarandet upprätthålles. Överväganden av denna art leder närmast till att — med hänsyn jämväl till besvärstidens förlängning med fyra månader — TI normalt måste ange sin talan före besvärstidens utgång, så att PN:s kansli omedelbart kan kommunicera besvären.

Vad skall då fordras i de fall TI:s yrkande är beroende på en ännu icke av-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-30 15:52:54

REGERINGSRÄTTEN

RR RÄTTSFALL

Registrerings- och stämpelavgifter vid förvärv av fartyg.

Besvär av TI angående fiskaren N:s inkomsttaxering år 1952. — Vid beräkning av underskott å fiskerirörelse vägrade TN ett med 595 kr. yrkat avdrag för registrerings- och stämpelavgifter, som N. måst erlägga i samband med förvärv av en fiskebåt; men inräknade i stället dessa utgifter i båtens anskaffningsvärde, varå värdeminskningsavdrag medgavs. Hos PN framhöll N., att avgifterna ifråga såsom hänförliga till förvärv av fiskebåten var en utgift i rörelsen. KR biföll N:s talan. Hos RR hävdade TI, att ifrågavarande kostnad för stämpel och registrering av fartyg borde bedömas på samma sätt som kostnaden för lagfartsstämpel vid fastighetsförvärv och följaktligen hänföras till tillgångens anskaffningskostnad. RR fastställde KR:s utslag. (RR:s utslag den 3/12 1958.)

Anm.: Ifrågavarande avgifter torde ha jämställts med sådana speciella för rörelse utgående skatter eller avgifter till det allmänna som avses i punkt 9 anvisningarna till 29 § KL.

Värde å ideell förenings eller samfunds egna lokaler.

Samfundet Svenska Frälsningsarmén angående eftertaxering för åren 1948—1951. — Samfundet ägde fastigheter å

---

slutad utredning? Tidigare har fastslagits att ett högsta belopp icke kan godkännas ens som "beloppsmässig ram". Skall kravet på beloppsangivelsen ha någon förnuftig mening måste beloppet ligga mycket nära det belopp TI kommer att stanna för vid sitt slutliga ställningstagande, vilket å andra sidan måste vara underbyggt och stå i överensstämmelse med grunden för yrkandet. Befinnes dessa krav böra upprätthållas torde berättigad anledning saknas för TI att underlåta att angiva grunden för sin besvärstalan. Med beaktande av den korta tid som kvarstår för PN:s ordinarie arbete efter utgången av tiden för besvärs anförande från TI:s sida kommer man fram till att den klyvning i beloppsmässig ram och grund för yrkande varom man diskuterade i förarbetena saknar reelt underlag om principerna för ett förvaltningsförfarande skall upprätthållas och rimliga hänsyn tagas till faktiska förhållanden sådana som de tidigare angivna och vidare icke minst till att erforderlig tid skall stå PN:s ordförande och ledamöter till buds för fullgörande av deras grannlaga uppgift.

D. H.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-30 15:52:54